

ki so v opoziciji proti vladi, proglašiti kot protidržavne.

Da so slovenske vladne stranke tako rezvestne in nepošteno, dokazuje pisanje njihovih listov. Demokratiško glavno glasilo, v Ljubljani izhajajoče „Jutro“, že dalje časa opravlja posel nesramnega ovaduha ter kliče državno oblast zoper vse opozicijske stranke, zlasti zoper našo ljudsko stranko in narodne socialce. Za „Jutrom“ je na vsa sapa prisopihal „Kmetijski list“, da ne zamudi ugodnega časa.

V številki z dne 28. julija diplomirani Jamnik hvali ustavo ter izjavlja, da moramo biti hvaležni vsem onim strankam, ki so delale na to, da je bila ustava v primerno kratkem času sprejeta. Ker pa se poverjenik Jamnik dobro zaveda, da slovensko naše kmetško ljudstvo tem strankam ni prav nič hvaležno, marveč jih skoraj enoglasno obsoja, zato v opravičilo navaja, da celo Bog ni mogel ustvariti sveta tako, da bi bili vsi zadovoljni, kako bi naj ljudje ustvarili nekaj, kar bi zažvečilo vse. Jamnik, duševni voditelj samostojnežev, je menda toliko poudčen, da ve, da sedanja ustava ni zadovoljila nobene stranke razen srbskih radikalov in demokratov. Drugi, ki so glasovali zanjo, muslimani ter slovenski samostojni, so bili za to — kupljeni. Ako bi se ustava bila izdejala v sporazumu z zastopniki večine slovenskega in hrvaškega naroda, bi veliko bolj zadovoljila Hrvate in Slovence. De tega sporazuma pa bo moral giti prej ali slej in plod tega sporazuma bo popravljena ustava, ki bo zadovoljila tudi Hrvate in Slovence. „Kmetijski list“ neče nič slišati o popravni ustavi, ker baje nihče za govorno ne ve, kaj je na ustavi dobrega in kaj slabega. Samostojno glasilo pa naj bo uverjeno, da je število tistih ljudi, ki ne vedo, da centralizem ni nič dobrega, marveč velika porcija slabega, med Slovenci prav majhno, ter se omejuje na neznačno število samostojno-vernih backov. In če „Kmet. list“ čuje, ki zahtevajo revizijo ustave, psuje kot budala, ali so slovenski kmetje v ogromni večini ta budala!!!

„Kmetijski list“ pa gre v svojem sovraštvu do slovenskih krščanskih kmetov še dalje. On piše, da je tisti, ki je proti ustavi, ki torej zahteva, da se sedanja ustava pregleda in popravi v smislu zahtev slovenskega in hrvaškega naroda, da je tisti za rušitelje reda, za atentatorje, kakoršni so komunisti. Slovenski kmet! „Kmetijski list“ te ovaja beograjski vladi, da si somišljenik rušiteljev reda, atentatorjev, komunistov ter kliče na tebe iste kazni, ki jih v ponedeljek v Beogradu sklenjeni zakon določa zoper komuniste. Slovenski kmet, dobro si to zapomni!

Kam nas vodijo ...?

Demokrati, katerim so naši samostojneži ob vsaki priliki prav zvrto služili, krmilarijo našo državo že nad pol leta. V nestetih člankih in člančičih smo že opozarjali na krivice, ki so se ravno v dobi demokratiško-samostojnega vladanja godile in se še gojijo našemu kmetškemu ljudstvu. Poglavja o krivično odmerjeni dohodnini, nenavadno visoki trošarini, o visokih pristojbinah, o zvišanju desetka in zemljiškega davka bodo v zgodovini slovenskega ljudstva zapisana s črnimi črkami. V ostalih državah bivše avstro-ogrške monarhije so se lotili vodilni možje prepotrebne obnove z mislijo, kako bi se dalo revnejšim slojem čajšati težko borbo, ki jih muči vse življenje. V Avstriji n. pr., koder vlada krščansko-socialna stranka v zvezi s socialnimi demokrati, so se pri obdajenju ozirali predvsem na potrebe revnega ljudstva. Davčne zakone se prikrojili tako, da je bil v prvi vrsti prizadet vojni dobičkar, nikakor pa reven kmet ali delavec. — Razumljivo je, da so bogatini nekoliško zacvilili pod težo davčnega vijaka, vsekakor pa so se kmalu razmeram prilagodili.

Kako pa je pri nas? Vse odredbe in naredbi ki so bile doslej v davčnih ozirih izdane, so ščile velikega, in ugonabljale malega človeka. Količke milijonov ljudskega premoženja so se n. pr. porazgubile ob priliki žigo-

sanja, oziroma izmenjave bankovcev! In kdo je največ trpel? Ubogi kmetič, ki slučajno ni spoznal pravega 20dir. bankovca od potvorjenega ter se mpozabil na zadnji dan izmenjave. Banke, kapitalisti, vojni dobičkarji itd. so se vedno in ob vsaki priliki obvarovali občutne škode.

K vsem bremenom in sitnostim, ki nam jih je naložila demokratiško-samostojna vlada v polletni dobi svoje nemejene vladavine, nam je še manjkalo eno — to je omejitev državljanske svobode. Doslej si se brez potnih listin lahko nemoteno podal v bližnje mesto, kjer si imel svoje opravke. Od slej bo drugače. Kakor znano, so komunisti vprizorili na Vidov dan atentat (umorski napad), kateremu naj bi kot žrtev podlegel naš priljubljeni regent Aleksander. Bomba ni zadela nifisti, kateremu je bila smrt namenjena, je danes — hvala Bogu! — še živ. Kmalu nato so izvršili drug umor, ki je zahteval življenje bivšega ministra Draškoviča.

Napačalni poizkusi srbskih komunistov (Slovenci in Hrvati smo na tem nedolžni kajti atentatorji so bili vsi srbske narodnosti) in umor ministra Draškoviča, vse to je vlado tako razburilo, da je sklenila takozvani zakon „o zaščiti države“, ki naj bi zajezil to boljševoško gibanje. Proti temu bi ne imeli prav ničesar, saj je boljševozem res poguba države in človeške družbe v pravem pomenu besede.

Na podlagi tega zakona pa si je notranji minister izmislil naredbo, ki ne bo zadela samo sumljivih boljševočkov, marveč tudi vse poštenjake po vsej državi. Z ministrom za železnice sta v sporazumu izdala odredbo, ki določa, „da mora vsak potnik, kadar odide iz kraja svojega stanovišča (!), imeti od pristojne lokalne oblasti izdano potno legitimacijo, ki velja za 1 mesec dni in ki se mora povodom vsakega potovanja vidirati.“ Ako bo kmetič hotel po opravkih v bližnje mesto, bo rabil od župana izdano izkaznico. S to izkaznico se bo moral v mestu javiti na pristojnem mestu, kjer mu bo do potrdili prihod in odhod. Ni nam še sicer znano, da-li bodo zahtevali kolekovane izkaznice, kakor so nam pa doslej pokazala dejanja vlade, navsezadnje ni izključeno, da bodo revni ljudje plačevali za te izkaznice — še kolkovino.

Kam nas vodijo?! Tako se vprašujemo, ko gledamo početje slovenskih liberalcev in samostojnežev. G. minister Pucelj je napravil Slovencem zelo slabo uslugo s privoljenjem v to nazadnjaško in svobodo državljanov omejujočo naredbo. Slovenski kmet, delavec in obrtnik, zapomnite si, da slovenska ministra dr. Kukovec in Pucelj ni z mezinem nista ganila v svrhu zaščite toliko izkušane in trpinčenega ljudstva.

Demokratiško-samostojno „svobodo ljube“ je prikoralo v znamenju — potnih legitimacij ...

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V zakonodajni skupščini so se v dolgotrajnih sejah bavili s takozvanim „zakonom o zaščiti države“, ki je v prvi vrsti naprjen proti komunistični stranki, z golovostjo pa lahko računamo, da ga bodo vladne stranke (demokrati, samostojni, muslimani in radikalci) uporabljale tudi v umazanem in na strankarsko plat zaokroženem boju zoper ostale protivladne stranke. Nadalje so razveljavili mandate 59 komunističnih voditeljev, kar pa zelo močno diši po naknadnih volitvah. Mesta komunističnih poslancev si bodo hoteli zagurati vladne stranke in je pričakovati ostrih volilnih bojev v raznih delih države. Jugoslovanski klub se s postopanjem vlade, ki na očividnem način krši stara parlamentarna načela, ne strinja in je tudi podal primerno izjavo. Zakonodajna skupščina pa ni samo razveljavila mandatov komunističnih poslancev, marveč je osem poslancev, med njimi trboveljskega Korrena izročila sodišču. — V Rusiji se širi glad od dne do dne čim dalje. Ljsti poročajo, da umre v Rusiji dnevno 15—20.000 ljudi od lakote. Strašno lakoto pa spremljajo po njenem pohodu skozi izmučeno boljševoško Rusijo — kolera in druge epidemične bo-

lezni. Kmetje skrivajo svoje žitne zaloge, da bi jih ne bilo treba izročiti osovraženi sovjetski upravi. — Grška in Turčija sta se po poročilih francoskega lista „Zurnal“ baje že v toliko sporazumeli, da boste skupno zaprosili pri vrhovnem svetu za revizijo sevreške mirovne pogodbe. — Irška in Anglija sta se po obširnih posvetovanjih med angleškimi državniki in predsednikom irske republike De Valero, baje znašli na potu prijateljstva.

Tedenske novice.

I Kupljeni samostojneži. Sarajevlist „Narod“ je pisal 23. julija to-le: „Slovenski samostojni kmetje so glasovali za ustavo pod pogodbo, katero malo kdo pozna: svoboden izvoz živine iz Slovenije, tri mesta v pokrajinski vladi, 50 milijonov dinarjev v gotovem in eno poslaniško mesto kjerkoli v inozemstvu“. Druge pogoje vidimo vse izpolnjene, tudi zadnjega, ker je dr. Vošnjak že zavzel poslaniško mesto v Pragi. Javnost zanima tretji pogoj: 200 milijonov kron. Kaj je s tem denarjem? Po poročilu „Naroda“ se da sklepati, da je teh 200 milijonov kron bilo klubu samostojnih poslancev postavljeno na razpolago? Kaj je torej s temi 200 milijoni?

I Izjava. Vsi duhovniki brežiške dekanije edini! G. državni poslanec I. Urek govori na svojih shodih brežiškega Pcsavja, kakor da bi se nekateri duhovniki teh krajev strinjali z njegovo politiko. Da ne bo ta gospod mogel vse begati ljudstva in imen raznih duhovnikov zlorabljati v svoje strankarske namene, izjavljajo podpisani, da soglasno obsojajo njegovo politiko, in vabijo čbno ljudstvo, da se ne da premočati in naj se oklepa tudi še naprej Kmetške zveze ali Ljudske stranke, ki je edina politična stranka v naših krajih, katero vodijo krščanska načela. Artiče: Josip Sribar; Bizeljsko: Rudolf Raktelj, Musi; Brežice: Josip Mešiček; Dobova: Anton Pernat, Pirc Andrej; Kapele: Leopold Kolenc; Kogrivnica: Fr. Doberšek; Pišec: Ant. Sribar, župnik, F. Toplak; Rajhenburg: Josip Tratnik, župnik, Slander Maks, kaplan; Seynica: Iv. Doberšek, Josip Sketa; Sromlje: Jos. Pečnak; Videm: Janez Medvešek, Henr. Škoro; Zabukovje: Matija Stoklas in Zdole: Al. Soba.

I Nesreča samostojnežev v občini Vosek pri Mariboru. Pri občinskih volitvah 8. maja so slabostojneži v občini Vosek dobili samo 22 glasov, Slov. ljudska stranka pa 63. Smola je smola! Jezili so se vsi, da jim še žganci niso dišali. Posebno jezil pa se je oni, ki bi bil rad postal župan. In ko so general šmarjetskih slabostojnežev s. Tina Lipovšek zvedeli za veliko nesrečo slabostojnih vernikov v Voseku, so jim sfomandirali dolg rekurz. Piko so pri tem rekurzu slabostojnežem napravili ata Vauda, velik prijatelj, podpor ubogih vdov in sirot. In slabostojni gospodje pri vladi so ugodili rekurzu, ker so Lipovšek in Mermolja tako ušli. Za dne 7. avgusta je razpisana nova volitev. A glej ga zlomka! Možena je samo kandidata lista Slovenske ljudske stranke (Kmetške zveze). Kje so ostali prijatelji slabostojni? Podpisov niso mogli dobiti. Vsi pametnomisleči so jih zapustili in prihajajo nazaj k naši stranki. Slovenska ljudska stranka je torej zmagala brez volitve. Cestitamo zavednim možem in mladeničem v Voseku!

I Politična shoda Kmetške zveze pri Svetinjah v nedeljo, 24. julija in v Braslovčah v nedeljo, 31. julija sta izvrstno uspela. Obisk na obeh krajih prav dober. Na obeh zborovanjih je poročal poslanec dr. Hohnjec, v Braslovčah je še tudi govoril poslanec Davorin Krajnc. Na obeh shodih so volilci poslancev Jugoslovanskega kluba izrekli popolno zaupanje, odbravali njihovo postopanje ter zahtevali revizijo ustave.

I Pozor somišljeniki iz Slovenskih gorici! Veliko zborovanje našega kmetškega naroda se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta ob 11. uri dopoldne pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Govorniki pridejo iz Ljubljane in Maribora. Vsi na plan!

I Celjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 7. t. m., veliko slo-

vesno prireditev s sledečim dnevnikom: Predpoldne ob 10. uri slovensko blagoslovljenje nove orlovske zastave in govor dr. Hohnjeca. Nato ob 11. uri po mestu, opoldne pa odhod iz Celja v R. mske toplice, kjer se bo vršila javna telovadba, koncert, ljudska veselica itd. Somišljeniki, pohitite dne 7. avgusta v obilnem številu v staroslavno Celje!

I Veliki orlovski tabor se bo vršil 15. avgusta v Luki pri Zidanemmostu. Natančneje o tej slavnosti se bomo poročali.

I Bratski odseki, sestire Orlice! V nedeljo, dne 21. avgusta se vrši v Trbovljah javna telovadba trboveljskega okrožja. Ali ste že storili svojo dolžnost in prijavili svojo udeležbo? Če še tega niste storili, storite nemudoma, da ne bo nobenega nereda na dan prireditve. Pripomagajte s svojo udeležbo, da bo prireditev v Trbovljah res nekaj lepega, vzornega. Izkaznice za polovično vožnjo naročite na naslov: „Orlovski odsek, Trbovlje 2“. Torej dne 21. avgusta na svidenje! Bog živi!

I Velik dekliški tabor se vrši dne 15. avgusta t. l. pri podružnični cerkvi Device Marije v Završki župniji, katerega se udeležijo Dekliške zveze in Marijine družbe vseh sosednih župnij tudi hrvaških. Spored je ta: Ob 10. uri dopoldne cerkveno opravilo. Takoj na to zborovanje zunaj cerkve. Popoldne ob 2. uri večernice. Pridite v obilnem številu zlasti dekleta in žene!

I Dveletnico osvobođenja Prekmurja izpod madžarske sužnosti bodo slavili 13., 14. in 15. avgusta v Dolnji Lendavi, Murski Soboti, Crensovcih in Turnišču. Ob priliki te dveletnice bodo nastopili naši najboljši govorniki, ljubljanski pevski zbor s 100 pevci in domači dijaki bodo igrali krajše igre.

I Dekanom sta imenovana č. gg. Martin Medved, župnik v Braslovčah in Anton Novak, župnik v Gornjemgradu.

I Nova sv. maša. V nedeljo, dne 7. t. m., bo daroval na Tinskem v Zibiki frančiškan p. Odilo Hajnšek svojo prvo daritev.

I 100letnica III. reda. Za praznovanje sedme stoletnice III. reda v Mariboru v dneih od 13. do 16. avgusta je veliko zanimanje. Izkaznice za polovično vožnjo po južni železnici se dobijo v frančiškanskem samostanu v Mariboru in v kapucinskem samostanu v Celju. Segajte pridno po njih, da bo manifestacija tem večja. Naročajte jih le po več skupaj!

I Umri je pri Sv. Marjeti 20letni Orel, mladenič Alojzij Kukovec. Vzornega Orla-mladeniča so pospremili k večnemu počitku domači in šentlenartski orlovski odsek.

I Viničarski red, ki so ga sporazumno sklenili vinogradniki in viničarji na skupnih dolgotrajnih posvetovanjih, slabostojno-kmetijski minister Pucelj ni hotel potrditi. Izgovarja se, da je ta viničarski red premoč ugoden za viničarje. Res poštenjaki so si slabostojneži! Na deželi hujskajo kmete, češ: „klerikalci“ so napravili tak viničarski red, da je samo ugoden za viničarje. V „Kmetijskem listu“ pa pravijo ravno narobe. To so ljudje za sirkuz! Samostojni brez laži ne morejo več živeti. Osuutek za nov viničarski red je sestavil vinarski odsek naše Kmetijske družbe, v katerem so imeli glavno besedo vinarski strokovnjaki, ki so vroči pristaši Samostojne. Kaj bodo neki rekli na zabavljanje „Kmetijskega lista“ samostojneži: gg. Robič, Petovar, Puklavec, Zabavnik, Glaser, Znidarič i. dr.? V enketi so bile zastopane vse stranke. Kakšen čudežen stvor bodo neki sedaj za viničarje sestavili slabostojni modrijani Mermolja, Pucelj, Urek in drugovi — bomo videli.

I Klanje živine na kmetih. V mnogih občinah si kmetje pomagajo na ta način, da vršijo doma zasilno klanje govedo in telet ter sami prodajajo meso. Na ta način dobi živinorejec za živino več kot mu daje mesar ali prekupec. Ljudje pa dobijo meso mnogo ceneje kot pri mesarju. Prijatelj iz Dravskega polja nam poroča, da se kmetje v njegovi vasi pomenijo, kedaj bo kral ta, kedaj oni. Teletje meso pa prodajo kmetje po 12 do 14 K. goveja

po 16 in 18 K 1 kg. Treba je potom občine naznaniti zasilni zakol okraj. glavarstvu.

Požar upepelil vas Slepček. Dne 2. avgusta predpoldne je izbruhnil požar pri nekem posestniku v Slepčku pri Mokronogu na Dolenjskem, ki se je s strahovito naglico razširil. V kratkem času je upepelil 10 posestnikov vse hiše, gospodarska poslopja in tudi letošnjo žetev. Pretresljiv je bil pogled na goreča poslopja. Skoda je ogromna, kajti prizadeti so bili zavarovalni z malenkostnimi svotami.

Utonil je v Pančevo dne 30. p. m. ob 26. uri zjutraj vojak pogranične trupe Ferdo Grubar, doma iz Tolstelega vrha pri Guštanju. Dne 29. je prišel v Pančevo, da se zaveže za triletno službovanje, dne 30. pa je (najbrže pri kopanju) utonil v reki Temeš. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Vremenske nezdore v Franciji. Iz Pariza poročajo: Burja in toča, ki sta 28. pret. m. besneli nad Parizom in Južno Francijo, sta vremenske odnošaje znatno izpremenili. Toča je napravila po vsej deželi veliko škodo in je uničila telefonske in brzojavne zveze z Anglijo, Belgijo, Nemčijo, Svico in Italijo.

Pomorski 11 krat oženjen. Pred kazenskim sodiščem v New Yorku se je zagovarjal komaj 20 letni mornar Hammoud, ker se je v kratkem času nič manj kakor 11 krat oženil. V vsakem večjem pristanišču je imel po eno ženo. Sodišče mu je prisodilo dve leti težke ječe.

Klicera v Rusiji. Strašni lakoti v Rusiji se je pridružila še tudi koleza. V Rostovu zahteva ta grozna morilka vsak dan po 500 človeških žrtev.

Na kolesu prepotoval celi svet! Švicar Leuret je dne 1. januarja leta 1914 na kolesu zapustil Zenevo, da — prepotuje celi svet. Prepotoval je na kolesu v sedmih letih Nemčijo, Rusijo, Sibirijo, Japonsko, Južno Ameriko in Antilo, Kanado in Združene države v Severni Ameriki. Povprečno je vsak dan prepotoval 30 milj. Na svojem potovanju okoli sveta je porabil 12 koles. Te dni je srečno dospel v Nizzo, da prejme kot darilo in stavo 1 milijon frankov.

Priporočljiv mizar. Iz Rimskih toplic nam poročajo: Tukaj se je nastanil nov mizarški mojster Anton Kuder, ki se je moral vsled nasilja demokratov pri pivovarni v Laškem preseliti. Novega mizarja našega odločnega somišljenika toplo priporočamo našim ljudem.

Narodno gospodarstvo.

Gorice sicer lepo kažejo, vendar pa jim deloma že škoduje izredna vročina. Na peščenih zemljah se grozje tu in tam pari in v pozno žveplanih goricah je žveplo vsled silne vročine požgalo nežno kožico grozdnih jagod. Tega še doslej ni bilo opaziti nikdar. Dobro bi bilo, ako bi strokovnjaki preiskali ta izredni slučaj. Tudi spodnje listje se deloma suši, posebno če ima žveplo na sebi. Upajmo, da ne nastane iz tega večja škoda za naše vinograde, ki obetajo letos dobro trgatv. V dobrih legah se najde že rdečkast portogizer in tudi pri burgundeu je že kaka mehka jagoda. O kakovosti pa bo končno določil mesec september.

Nem. Avstrija je dne 20. julija t. l. zvišala uvozno carino na vino na 3000 K za hl. Za vsaki liter vina, ki se proda v Nemško Avstrijo se bo torej plačevalo 39 nem. avstr. kron ali po naši valuti približno 8 naših kron. Uvoz vina najbrž tudi ne bo prost, ker se tega branijo nemški vinogradniki in vinski trgovci, boječ se, da bi tujemsko blago preplavljalo domači trg. Tudi vlada hoče imeti dovoljenje za uvoz vina v svojih rokah, da zamore na ta način sklepati ugodne trgovske pogodbe z drugimi državami. Pri sklepanju trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo naj si naša država zasigura kolikor mogoče ugoden vinski uvoz.

Italijanska vlada je s kraljevim ukazom z dne 12. maja 1921 določila, da morajo nove pokrajine Venecija, Tridentina (južno Tirolsko) in Venecija Giulia, kamor spada tudi naše Gorisško in Primorsko, plačati za uvoz vina iz grozdja čez staro mejo v Italijo že prej veljavno italijansko carino. Naši slovenski vinogradniki, ki ječe pod i-

talijanskim jarmom, tega odloka ne bodo pozdravljali.

Zganjekuha in viničarji. Samostojneži bobnajo v svet razširjeno prosto žganjekuho kot svoj uspeh. Kar je na tem v resnici dobrega, to so doslegli poslanci naše stranke v vstrajnem posredovanjem in z odločnimi svojimi zahtevami. Ko pa so samostojneži vtaknili svoje prste vmes, so celo stvar pokvarili. Njihov uspeh je ta, da se je trošarina na žganje povišala na 80 kron pri litru. V vinorodnih krajih je bila navada, da je posestnik kakšen polovnjak tropin odstopil viničarju ali svojemu dninarju, da si je napravil iz njih nekaj žganja za domačo rabo. Po velikanskih uspehih samostojnežev to ne bo več mogoče. Kako naj ubogi viničar plača stroške pri kotlu, za kurivo, ki je potrebna za žganjekuho, in povrh še 80 K trošarine pri litru žganja? Ali ni to divoten uspeh od samostojnežev osvobojene žganjekuhe? Viničarji in kmetijski delavci, zahvalite se samostojnežem za veliko dolžoto, ki so jo vam skazali. Samostojni so celo svoje srce poklonili krčmarjem in vinskim trgovcem, kako bi se naj imeli kaj srca za viničarje in delavce!

Carine prosti izvoz živine. Obilno število živine, pomanjkanje krme, padanje živinskih cen, zastoj izvoza živine in drugi razlogi so kmata dovedli do težavnega, ponekod naravnost obupnega gospodarskega položaja. O teh razmerah je bil obširen razgovor v nedeljo 31. julija na političnem zborovanju v Braslovcah, kjer sta kmetom dajala pojasnila dr. Hohnjec in Krajnc. Zbrani kmetje so v posebni resoluciji zahtevali, naj vlada dovoli carine prosti izvoz živine.

Nekaj o mesnih cenah. Neka gospodarska korporacija je pred par dnevi naslovila na Zadržno zvezo dopis, v katerem se čudi razmeroma nizkim cenam mesa v Mariboru. V dopisu se omenja, da imajo tamkaj živinozdravnika, ki šteti s spretnim določevanju cen za živo težo — mesarje. Ker je razlika med cenami za živo težo in cenami pri razprodaji mesa v tistem kraju n. pr. sledeča: 15—18 K za vole (živa teža) in 10—12 K za krave in teleta, pri razprodaji mesa pa: 22 K (povprečno) za telečje in kravje meso, za volovsko pa 26 K (prednji del) in 28 K (zadnji del se jim dozdevajo tamkajšnje cene mesu v primeri z mariborskimi cenami visoke. Radi tega je omenjeno društvo zaprosilo za informacije, kakšno odmero uporabljata mariborsko tržno nadzorstvo pri določevanju cen za prodajo živine. Tržni strokovnjak nam je poslal na vprašanje tozadevno obvestilo, iz katerega posnemamo, da se živinske cene, katere razglašuje mestni veterinarni urad v Mariboru, ugotovijo vsak sejmski dan neposredno pri tehtanju. Cene so izvirne (avtentične) ker se vsako stranico vpraša pri tehtanju, komu in za koliko ceno je bila žival prodana. Kar se tiče živinozdravnikov, je res, da nekateri štetijo mesarje, ker se bojijo zamere in so od njih odvisni. Tudi najpravičnejša odmera čistomesne teže še ni merodajna podlaga za ugotovitev mesnih cen, ker si mesar določi mesno ceno šele pri izsekavanju. Vsled tega nimajo poizkusna klanja tistega uspeha, kakor se je prvotno pričakovalo.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 29. julija t. l., se je pripeljalo 121 ščetinarjev in ena koza. Cene so bile sledeče: plemenske svinje 1 kg žive teže 20 K, polpitane svinje za zakol 20 K, mladi prašiči 6-8 tednov stari komad od 110 do 300 K, mladi prašiči do 3 mesece stari komad od 400 do 500 K, mladi prašiči do pol leta stari komad od 600 do 700 K. — Radi tropične vročine ni bilo skoro nič kupcev.

V poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasačev. Zalec (Savinjska dolina) koncem julija 1921. Bojazen, izrečena v našem zadnjem poročilu, se je žalibog uresničila; celi mesec julij smo ostali skoraj brez deža in sedaj imamo že čez 14 dni tropično vročino, katera sicer dosedaj ni bistveno ovirala prehod svetla v Kobule pri golding-hmelju in tvoritev svetja pri poznem hmelju; temu jo pa nujno potrebno, da se zemlja v najkrajšem času temeljito premoči, ker bi drugače kobule ne dosegle normalne velikosti. Obiranje golding-hmelja

se bodo letos vršilo pravočasno in sicer med 10. in 15. avgustom. Upanje na srednje dobro letino se torej dosejaj ni poslabšalo.

Udom Hmelj. društva za Slovenijo! Društveno vodstvo je tudi letos izposlovalo za hmeljske obiralice svojih udov polovično voznino na progah Maribor glavni kolodvor—Zagorje, — Maribor glavni kolodvor—Vuhred—Maribor — Zidanmost—Brežice, če se izkažejo z legitimacijami Hmeljskega društva, katere veljajo od dne 1. 8. do 30. 9. t. l. Vsaka legitimacija velja za poljubno število obiralcev ene skupine in velja tudi za vožnjo nazaj. Legitimacije morajo imeti tudi pečat. Legitimacije morajo imeti tudi pečat in podpis župana one občine, v kateri stanujejo obiralci.

Valuta.

To besedo slišimo po vojni skoraj vsaki dan in treba je, da se z njo nekoliko seznanimo, posebno, ker tvori sedaj naše najvažnejše gospodarsko vprašanje od katerega je odvisno dviganje in padanje naših cen.

Kaj pomeni beseda „valuta“? Valuta pomeni toliko kakor „denar.“ Kakor imamo: ameriksni, italijanski, francoski, nemški, čehoslovaški, angleški denar itd., tako imamo: ameriksni, italijanski, čehoslovaški itd. valuto. Ako prideta Nemeč ali Italijan kupovat našo živino, ne morata tukaj plačevati s svojim nemškim ali italijanskim denarjem, s svojo valuto, ampak si morata najprej svoj denar zamenjati pri menjalnici ali kakšni banki za naš jugoslovanski denar.

Istotako ne morejo naši trgovci v Ameriki, Italiji ali na Čehoslovaškem in v Nemčiji plačevati naročeno blago z našim jugoslovanskim denarjem, z našo valuto, ampak si morajo naš denar najprej zamenjati za ameriksno, italijansko, čehoslovaško ali nemško valuto. Ako trgovci svoj denar izmenjujejo za tuj denar, pravijo, da kupujejo tujo valuto. Denar vsake države je torej na svetovnem trgu pravi denar, ki se kupuje in prodaja, kakor vsako drugo blago. In kakor se izpreminjajo cene blagu, tako se izpreminjajo tudi cene denarju — valuti.

Ameriksni dolar se je kupil na pr. meseca avgusta lanskega leta za 66 K, to se pravi, da sem moral dati za en ameriksni dolar 66 naših K. Danes moram dati za njega 172 K. Iz tega se razvidi, da je dolar v ceni poskočil oziroma da je naš denar od avgusta t. l. padel napram dolarju za 106 K.

To pa je hudo, kajti za blago, ki stane v Ameriki 1 dolar, moram plačati sedaj 172 K, med tem, ko sem lanske leto dobil isto blago za 66 K. Ako se torej naš denar poslabša, ako naša valuta pada, potem se cene blagu zvišajo in sicer tembolj, čimbolj naša valuta pada.

Ali drug primer! Italijansko lito smo dobili mesca avgusta 1920 za K 4.50, danes stane 7.50 K. Meter platna, ki stane v Italiji 3 lire, smo do bili lanske leto za 13.50 K, letos pa moramo dati za isto blago 22.50 K. Isto razmerje je pri kavi, rižu, sladkorju itd. Padanje naše valute povzroča — draginjo, dviganje naše valute pa znižanje cen vsemu blagu, ki pride iz inozemstva. Ako bi se n. pr. naša valuta vsled dobrega gospodarstva v državi, vsled miru in zadovoljnosti — vseh njenih prebivalcev, vsled pridnega dela vseh slojev in dobrih letin — vsled umnega varčevanja in dobrega brezhibne notranje uprave tako dvignila, da bi dosegla isto stopnjo kakor italijanska lira, to se pravi, da bi za 1 lito plačali tudi samo 1 K, potem bi dobili tisti meter platna po 3 lire za 3 K. Tudi na te blažene čase se ni misliti, posebno dokler bodo vladale tu pri nas take razmere, kakor sedaj. — Ker naša valuta neprenehoma pada, — v zadnjih 14 dneh je padla za več kakor za pol švicarskega franka — se bodo cene zopet začele dvigati.

Zdaj pa ulegne kdo vprašati: kaj pa je vzrok, da naša valuta tako pada? Teh vzrokov je več, najvažnejši pa je menda ta, ker se je sprejela odločitev, ki ne zadovoljuje večine slovenskega in hrvatskega naroda. Tujci za to ne verujejo v gospodarsko moč naše države in se izogibljejo našega denarja. Pravijo, da je to — nezdrav valuta. Tudi razdiralno delovanje na-

ših samostojnežev med ljudstvom ne o zdravljuje naše valute.

Vrednost denarja. Ameriski dolar stane 173½—175 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 19—19 in pol, za 100 čehoslovaških kron pa 230 naših, za 100 nemških mark 218 do 220 in za 100 laških lir 745—758 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Dne 14. in 15. avgusta bomo obhajali štiristoletnico tukajšnje romarske cerkve. V nedeljo popoldne ob 4. uri bo prva pridiga, zvečer ob 6. uri druga, v mraku rimska procesija. Praznik Marijin pa bomo obhajali najslavnejše Romarji iz celih Slovenskih gor in iz Medžimurja in Prekmurja. Na veselo svidenje! — Romarji sladkogorski iz benediške, negovske, peterške in anovske župnije imajo v četrtek, 11. avgusta ob 7. uri zjutraj v trikraljevski cerkvi sv. mašo, gredo ob 3. uri popoldne preko Ptujca, imajo večerice na Ptujski gori in drugi dan pridigo. Pridružite se še romarji iz ptujске okolice in od drugod!

Kemšnik. Shod SKZ dne 31. julija je jako dobro uspel. Poslanec Vladimir Pušenjak je razpravljal o polit. položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po njegovem govoru so se oglasili k besedi gg. Grögl, Kaiser in drugi v zadevi davkov, vojašne, podpor invalidov itd. Splošna želja je, da se pri nas večkrat priredde shodi.

Gortina nad Muto. V nedeljo, dne 14. t. m. po naši veliko zborovanje obmejnih Slovencev. Govorijo: poslanec Vladimir Pušenjak in drugi.

Dobrna pri Celju. Zanimivosti je vedno dovolj. Najbolj se zanima ljudstvo, kako je z našo „Požarno brambo.“ Načelnik je nekatero stare člane kratkomaletal, nove pa sprejel po svoji volji brez glasovanja odbora. Nekateri je odklonil, čes, da pijejo, — pripominjam, da je načelnik popoln abstinent — druge, da so bili kaznovani — pripominjam, da načelnik še ni bil nikdar v letu 1922 kaznovan — tretje, da so političnega mišljenja — pripominjam, da načelnik tega ni, ker je že prejadral vse politične stranke — četrte, da jih ne pozna, dasi so najboljše domači kmetje, — pripominjam, da pa ljudstvo njega že pozna, dasi je sem prišel šele pred par leti. Celoten odbor je zato v svoji seji dne 24. julija t. l. sklenil, da s tem dnem odstopi in zahteva isto od načelnika, ker so bili vsi skupaj izvoljeni na nepravilno v-poklicanem obnem zboru v novocerkovski občini v hiši načelnika. Pravičen občni zbor se mora vršiti v domači občini od vseh članov vsaj do 31. julija. Odbor je to sklenil, pa gredoč pozabil. Načelnik se je pritožil pri g. Jamniku, poverjeniku v Ljubljani, da napravi red. Ta čas pa ima poveljnik Zagažen čas in prireja igre za „Pož. brambo.“ 20% dobi „Požarna bramba“ 80% pa Zagažen. „Požarna bramba“ izvršuje svoje geslo: „Na pomoč!“ — Živela šuštarjari!

St. Janž pri Velenju. V nedeljo, 7. t. m. po naši shod SKZ. Govori poslanec Vladimir Pušenjak. Priditel!

Škragora. V nedeljo je imel pri nas g. poslanec Pišek političen shod, ki je uspel prav dobro. Povedal nam je, koliko gorja so nam napravili samostojni poslanci, koliko smo izgubili z avtonomijo Slovenije. Bog dal, da bi bilo v tako kratkem času konec centralizma, kakor so se kmalu razkrinkali samostojni poslanci s svojo tako nesrečno politiko. Ob zaključku shoda je bila soglasno sprejeta primerna resolucija, da jo g. poslanec izroči Jugoslov. klubu.

Nezbiše pri Sv. Emi. Sporoča se nasprotno od sodnijsko dognane strani, da ni kriv uboja znanega čevljarja kot nasilnega pijanca obdolženi Valentin Hercl, pos. v Nezbišah, kakor je nekdo poročal. Priznava se, da je obdolženi miren in trezen gospodar in tudi ni bil samostojni agitator, ker se še ni dal pohujšati od samostojnežev in kričačev, kateri sejejo samo nezadovoljnost med ljudstvom in gole laži. Obdolženi je bil zares v preiskovalnem zaporu in dognano je, da je popolnoma nedolžen, mogoče se še dožene nekraf pravi krivec.

